

Dosarul nr. 2rac-163/22
2-20043894-01-2rac-26072022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – V. Gîrleanu
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Panov, M. Anton, O. Cojocar

DECIZIE

14 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Dumitru Mardari
Victor Burduh
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de către Direcția generală transport public și căi de comunicație a Consiliului municipal Chișinău,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Întreprinderea Individuală „Rotari-Xenia” împotriva Direcției generale transport public și căi de comunicație a Consiliului municipal Chișinău cu privire la excluderea sumei și anularea răspunsului,

împotriva deciziei din 12 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de către Direcția generală transport public și căi de comunicație a Consiliului municipal Chișinău și s-a menținut hotărârea din 11 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La 07 aprilie 2020 ÎI „Rotari-Xenia” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Direcției generale transport public și căi de comunicație a Consiliului municipal Chișinău, prin care a solicitat excluderea sumei și anularea răspunsului.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că Direcția generală transport public și căi de comunicație a înaintat o cerere de chemare în judecată către ÎI „Rotari-Xenia” cu privire la încasarea datoriei de 83 345,80 lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 08 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de către Direcția generală transport public și căi de comunicație, ca fiind tardivă, care a devenit definitivă prin decizia din 06 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău și irevocabilă prin încheierea din 29 mai 2019 a Curții Supreme de Justiție.

Reclamanta a menționat că în anul 2020 în actul de verificare din 01 ianuarie 2020 a depistat că contabilitatea Direcției generale transport public și căi de comunicație nu a introdus modificările în datoria debitoare, și anume, nu a anulat suma de 83 485,80 lei. În acest context, s-a adresat către Direcția generală transport public și căi de comunicație cu o cerere, fiind înregistrată cu nr. 483 la data de 12 februarie 2020, solicitând executarea hotărârii din 08 octombrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Prin răspunsul nr. 04-2-483 din 04 martie 2020 Direcția generală transport public și căi de comunicație a respins cererea ÎI „Rotari-Xenia”, comunicându-i că urmează să achite benevol datoria în sumă de 76 099,10 lei.

Reclamanta a solicitat obligarea Direcției generale transport public și căi de comunicație să execute hotărârea de judecată, cu introducerea modificărilor de rigoare în contabilitatea pârâtei, prin anularea sumei în mărime de 83 345, 80 lei din datoria debitoare; anularea răspunsului nr. 04-2-483 din 04 martie 2020 pe motivul ilegalității lui; obligarea Direcției generale transport public și căi de comunicație, la compensarea pagubelor morale pentru ÎI „Rotari-Xenia” în sumă de un salariu mediu al unui angajat al statului, din cadrul Direcției generale transport public și căi de comunicație, care se va calcula începând din momentul pronunțării încheierii Curții Supreme de Justiție din 29 mai 2019, până la prezentarea actualei cereri la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

Prin hotărârea din 11 iunie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de către ÎI „Rotari-Xenia”.

S-a obligat Direcția generală transport public și căi de comunicație a Consiliului municipal Chișinău de a exclude suma de 83 485,80 lei cu titlu de datorie solicitată de la ÎI „Rotari-Xenia”.

S-a anulat răspunsul Direcției generale transport public și căi de comunicație nr. 04-2-483 din 04 martie 2020.

În rest, acțiunea înaintată de către ÎI „Rotari-Xenia” s-a respins ca fiind neîntemeiată.

S-a încasat de la Direcția generală transport public și căi de comunicație a Consiliului municipal Chișinău în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 200 lei. (f.d. 80, 84-88)

Direcția generală transport public și căi de comunicație a Consiliului municipal Chișinău, în termen, a depus cererea de apel împotriva hotărârii din 11 iunie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Prin decizia din 12 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de către Direcția generală transport public și căi de comunicație a Consiliului municipal Chișinău.

S-a menținut hotărârea din 11 iunie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Întreprinderea Individuală „Rotari-Xenia” împotriva Direcției generale transport public și căi de comunicație a Consiliului municipal Chișinău cu privire la excluderea sumei și anularea răspunsului. (f.d. 122, 123-129)

La data de 04 iulie 2022 Direcția generală transport public și căi de comunicație a Consiliului municipal Chișinău a declarat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 12 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii

din 11 iunie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în partea admiterii acțiunii, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca fiind ilegală și neîntemeiată. (f.d. 134-138)

În motivarea recursului recurenta a invocat că instanțele ierarhic inferioare au aplicat eronat art. 120 din Constituția Republicii Moldova și art. 16 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă privind caracterul obligatoriu al actelor judecătorești.

Recurenta consideră că instanța de apel neîntemeiat a interpretat hotărârea din 08 octombrie 2018, fiind impusă Direcția generală transport public și căi de comunicație la unele obligații care nu sunt prevăzute în actul judecătoresc.

De asemenea, recurenta a indicat că instanțele ierarhic inferioare nu au concretizat de care nulitate (absolută sau relativă) este lovit răspunsul nr. 04-2-483 din 04 martie 2020, ori răspunsul nu este un act juridic, fiindcă nu prezintă o manifestare de voință îndreptată spre nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice civile în sensul art. 308 din Codul civil.

În conformitate cu articolul 433 lit. a), b), c) și d) din Codul de procedură civilă, instanța de judecată a verificat dacă actul judecătoresc poate fi atacat cu recurs, dacă cererea dedusă judecătii este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarată în termen.

Completul constată că, în speță, cererea de recurs este îndreptată împotriva deciziei din 12 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă. De asemenea, aceasta este depusă de către Direcția generală transport public și căi de comunicație a Consiliului municipal Chișinău, care are calitatea procesuală de pârâtă și este îndreptățită să o conteste, nefiind depusă repetat.

Prin încheierea din 24 august 2022 a Curții Supreme de Justiție s-a considerat admisibil recursul declarat de Direcția generală transport public și căi de comunicație a Consiliului municipal Chișinău împotriva deciziei din 12 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău și s-a transmis Colegiului lărgit pentru examinare în fond.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 12 mai 2022.

Materialele cauzei atestă că decizia motivată a fost expediată în adresa recurentei Direcția generală transport public și căi de comunicație a Consiliului municipal Chișinău la 25 iunie 2022 prin poșta electronică. (f.d. 130)

Recursul, declarat la 04 iulie 2022 de către Direcția generală transport public și căi de comunicație a Consiliului municipal Chișinău, este în termen.

La data de 27 iulie 2022, Curtea Supremă de Justiție a notificat ÎI „Rotari-Xenia” copia recursului motivat, explicându-i dreptul de a depune referință asupra criticilor formulate în recurs.

La 04 august 2022 ÎI „Rotari-Xenia” a depus referință, solicitând respingerea recursului declarat de către Direcția generală transport public și căi de comunicație a Consiliului municipal Chișinău ca fiind inadmisibil, cu menținerea deciziei din 12 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 11 iunie 2011 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Conform art. 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin prisma art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În corespundere cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

La caz, Colegiul a considerat inoportună invitarea participanților sau a reprezentanților acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței efectuarea controlului judiciar al deciziei din 12 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, iar data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Totodată, instanța de recurs a opinat că toate punctele de vedere, care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. Cu atât mai mult că, în esență, recurenta și intimata au avut posibilitatea să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse. Cu titlu subsidiar, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, Auza Vilho Eskelinen și alții vs Finlanda, 19 aprilie 2007, §§ 72-75; Eriksson vs Suedia, 12 aprilie 2012, §§ 66, 72; Pönkä vs Estonia, 08 noiembrie 2016, §§ 33-34, decizia nr. 95 din 19 decembrie 2016 a Curții Constituționale, §§ 26-27).

Examinând materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral decizia instanței de apel și parțial hotărârea primei instanțe și a emite o nouă hotărâre, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

În corespundere cu prevederile art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Prin legalitatea hotărârii se înțelege aplicarea corectă a normelor de drept material și procedural de către instanța de judecată care a pronunțat hotărârea. Hotărârea este legală, dacă a fost adoptată în strictă conformitate cu normele de drept material care reglementează raportul material litigios.

Pe lângă faptul că instanței îi revine rolul de a aplica corect normele de drept material și a stabili corect obiectul probațiunii, mai este necesar ca instanța să stabilească legătura dintre circumstanțele de fapt și mijloacele de probațiune administrate și apreciate în modul corespunzător conform art. 130 din Codul de procedură civilă. În lipsa probelor pertinente și admisibile, instanța de judecată nu

poate face concluzii referitoare la producerea anumitor fapte sau la existența acestora.

Articolul 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă reglementează că părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Recapitulând esența litigiului, în scopul verificării aplicării corecte a dreptului material și procedural, instanța de recurs reține starea de fapt constatată de instanțele de judecată și confirmată de părți.

Astfel, probatoriul acumulat în materialele dosarului demonstrează că anticipat prezentului litigiu între Direcția generală transport public și căi de comunicație a Consiliului municipal Chișinău și ÎI „Rotari-Xenia” au fost încheiate două contracte de locațiune nr. 5/1 din 14 ianuarie 2004 și nr. 14/1 din 02 august 2004.

Prin contractele indicate s-au transmis în locațiune ÎI „Rotari-Xenia” bunurile imobile situate în pasajul subteran din bd. Ștefan cel Mare și Sfânt colț cu str. Ciuflea.

Potrivit contractelor de locațiune locatorul ÎI „Rotari-Xenia” urma să achite plata de locațiune.

Prin actul inspecției financiare tematice din 26 septembrie 2014 întocmit de Inspekția Financiară s-a stabilit că ÎI „Rotari-Xenia” n-a achitat plata pentru suprafețele luate în locațiune începând cu luna iunie 2009 și că ar fi acumulat o datorie de 83.1 mii lei. (f.d. 8)

La data de 29 mai 2017 Direcția generală transport public și căi de comunicație a Consiliului municipal Chișinău a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎI „Rotari-Xenia”, solicitând încasarea datoriei în mărime de 83 485,80 lei, acumulată în rezultatul neachitării plății pentru locațiune.

Prin hotărârea din 08 octombrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de către Direcția generală transport public și căi de comunicație a Consiliului municipal Chișinău împotriva ÎI „Rotari-Xenia” cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată ca fiind tardivă.

Hotărârea din 08 octombrie 2016 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru a fost supusă controlului judiciar de către instanțele ierarhic superioare, care prin decizia din 06 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău și încheierea din 29 mai 2019 a Curții Supreme de Justiție, au confirmat legalitatea acesteia.

Fiindcă între părți au continuat unele relații economice, Direcția generală transport public și căi de comunicație a Consiliului municipal Chișinău la 01 ianuarie 2020 a întocmit un act de verificare a datoriilor reciproce, potrivit căruia ÎI „Rotari-Xenia” înregistrează o datorie de 75 392,60 lei la situația din 01 ianuarie 2019.

La 12 februarie 2020 ÎI „Rotari-Xenia” a solicitat Direcției generale transport public și căi de comunicație a Consiliului municipal Chișinău efectuarea recalculării datoriei reieșind din hotărârea judecătorească, prin care s-a respins pretenția de încasare a sumei 83 485,80 lei ca tardivă. (f.d. 25)

Direcția generală transport public și căi de comunicație prin răspunsul nr. 04-2-483 din 04 martie 2020 a informat-o pe ÎI „Rotari-Xenia” că instanța de judecată prin hotărârea din 08 octombrie 2018 s-a pronunțat asupra tardivității acțiunii, dar nu asupra legalității sumei. (f.d. 26)

Îl „Rotari-Xenia”, considerând că prin răspunsul Direcției generale transport public și căi de comunicație a Consiliului municipal Chișinău nr. 04-2-483 din 04 martie 2020 a fost impusă spre achitarea unei datorii prescrise, la 07 aprilie 2020 s-a adresat cu prezenta acțiune, solicitând obligarea Direcției generale transport public și căi de comunicație să execute hotărârea de judecată, cu introducerea modificărilor de rigoare în contabilitatea pârâtei, prin anularea sumei în mărime de 83 485, 80 lei din datoria debitoare; anularea răspunsului nr. 04-2-483 din 04 martie 2020 pe motivul ilegalității lui; obligarea Direcției generale transport public și căi de comunicație, la compensarea pagubelor morale pentru Îl „Rotari-Xenia” în sumă de un salariu mediu al unui angajat al statului, din cadrul Direcției generale transport public și căi de comunicație, care se va calcula din momentul pronunțării încheierii din 29 mai 2019 a Curții Supreme de Justiție și până la depunerea actualei cereri la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru prin hotărârea din 11 iunie 2021 a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de către Îl „Rotari-Xenia”. A obligat Direcția generală transport public și căi de comunicație a Consiliului municipal Chișinău de a exclude suma de 83 485,80 lei cu titlu de datorie solicitată de la Îl „Rotari-Xenia”. A anulat răspunsul Direcției generale transport public și căi de comunicație nr. 04-2-483 din 04 martie 2020. A încasat de la Direcția generală transport public și căi de comunicație a Consiliului municipal Chișinău în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 200 lei. În rest, acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Judecând cauza în ordine de apel, Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 12 mai 2022 a respins apelul declarat de către Direcția generală transport public și căi de comunicație a Consiliului municipal Chișinău și a menținut hotărârea din 11 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În opinia instanțelor de judecată ierarhic inferioare în sensul art. 120 din Constituție și art. 16 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă, actele judecătorești sunt obligatorii pentru toate autoritățile publice și se execută cu strictețe pe întreg teritoriul Republicii Moldova. Astfel, suma de 83 485,80 lei, cu titlu de plată pentru locațiunea încăperilor de către Îl „Rotari-Xenia” a fost deja supusă unui control judiciar soldat cu o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă, iar Direcția generală transport public și căi de comunicație a Consiliului municipal Chișinău, în conformitate cu prevederile legale enunțate supra, urmează să se conformeze și să o execute, dar nu să includă în sarcina Îl „Rotari-Xenia” o datorie prescrisă.

Decizia și hotărârea instanțelor ierarhic inferioare au fost contestate doar de către Direcția generală transport public și căi de comunicație în partea pretențiilor admise.

Astfel, instanța de recurs va verifica legalitatea hotărârilor numai în partea pretențiilor cu privire la obligarea Direcției generale transport public și căi de comunicație a Consiliului municipal Chișinău de a exclude suma de 83 485,80 lei cu titlu de datorie solicitată de la Îl „Rotari-Xenia”, anularea răspunsului Direcției generale transport public și căi de comunicație nr. 04-2-483 din 04 martie 2020 și compensarea cheltuielilor de judecată.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că concluziile primei instanțe, reținute de instanța de apel sunt

greșite și rezultate din interpretarea eronată a normelor de drept material, ceea ce în conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) lit. c) din Codul de procedură civilă, constituie temei de declarare a recursului și respectiv, de casare în parte a actului judecătoresc de dispoziție contestat.

Astfel, problema de bază supusă controlului judecătoresc în faza de recurs constă în verificarea corectitudinii aplicării de către instanțele de judecată a prevederilor Codului civil privind obligarea anulării unei datorii și a răspunsului.

Pentru a elucida aspectele abordate în speță, instanța de recurs va raporta circumstanțele prezentate mai sus la normele de drept material ce reglementează raportul juridic dedus judecării.

Din constatarea instanței de fond expusă în hotărârea din 08 octombrie 2018 nr. 2c-471/17 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru în cauza civilă la acțiunea Direcției generale transport public și căi de comunicație a Consiliului municipal Chișinău împotriva ÎI „Rotari-Xenia” cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată rezultă că perioada pentru care s-a solicitat încasarea datoriei în sumă de 83 485,80 lei la plata chiriei pentru bunul luat în locațiune este cuprinsă între anii 2010-2014, ultima achitare fiind efectuată de către ÎI „Rotari-Xenia” la data de 09 iunie 2009, pe când Direcția generală transport public și căi de comunicație s-a adresat în instanța de judecată la 29 mai 2017 cu omiterea termenului de prescripție de 3 ani.

Astfel, Direcția generală transport public și căi de comunicație s-a privat de dreptul de urmărire a datoriei de la ÎI „Rotari-Xenia” pe calea acțiunii civile.

Aici urmează de menționat că expirarea prescripției extinctive nu duce la încetarea dreptului subiectiv civil încălcat ci stinge dreptul subiectiv civil la apărare pe calea acțiunii civile. Dreptul subiectiv civil încălcat poate fi benevol executat de către persoana obligată și după expirarea prescripției extinctive. Prescripția extinctivă nu afectează dreptul subiectiv încălcat, prescripția se răsfrânge asupra posibilității exercitării forțate a dreptului la admiterea acțiunii, adică a dreptului la acțiune.

Totodată Codul civil în cartea a treia, la capitolul VII intitulat „Stingerea obligațiilor”, nu a prevăzut prescripția ca temei de stingere a obligației. Creditorul conform art. 901 din Codul civil nu poate beneficia de mijlocul juridic de apărare prin cerința executării silite a obligației, dar beneficiază de alte mijloace de apărare.

Considerând că dreptul subiectiv este încălcat în continuare, Direcția generală transport public și căi de comunicație a Consiliului municipal Chișinău unilateral a întocmit un act de verificare, în care a reflectat soldul datoriei ÎI „Rotari-Xenia”, care la data de 01 ianuarie 2019 constituia suma de 75 392,60 lei, iar la data de 01 ianuarie 2020 suma de 75 569,60 lei.

ÎI „Rotari-Xenia” a solicitat excluderea din datele contabile ale Direcției generale transport public și căi de comunicație a Consiliului municipal Chișinău informația despre datoria de 83 485,80 lei fără a indica care drept i se încalcă în condițiile când această sumă nu este urmărită forțat.

Faptul că în contabilitatea Direcției generale transport public și căi de comunicație a Consiliului municipal Chișinău este reflectată suma debitoare nu aduce atingere drepturilor ÎI „Rotari-Xenia” atât timp cât această sumă nu este urmărită în mod forțat.

Articolul 9 din Codul civil a stabilit temeiurile apariției drepturilor, iar art. 16 din Codul civil a enumerat metodele de apărare a drepturilor civile.

Astfel, potrivit art. 9 din Codul civil drepturile și obligațiile apar: a) din contracte și din alte acte juridice; b) din acte emise de o autoritate publică, prevăzute de lege drept temei al apariției drepturilor și obligațiilor civile; c) din hotărâre judecătorească în care sunt stabilite drepturi și obligații; d) în urma creării și dobândirii de bunuri în temeiuri neinterzise de lege; e) în urma elaborării obiectelor de proprietate intelectuală; f) în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane; g) în urma îmbogățirii fără justă cauză; h) în urma altor fapte ale persoanelor fizice și juridice și a unor evenimente de care legea leagă apariția unor efecte juridice în materie civilă.

În conformitate cu art. 16 din Codul civil apărarea dreptului civil se face, în condițiile legii, prin: a) recunoașterea dreptului; b) restabilirea situației anterioare încălcării dreptului și suprimarea acțiunilor, prin care se încalcă dreptul sau se creează pericolul încălcării lui; c) constatarea sau, după caz, declararea nulității actului juridic; d) declararea nulității actului emis de o autoritate publică; e) impunerea la executarea obligației în natură; f) autoapărare; g) repararea prejudiciului patrimonial și, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial; h) încasarea dobânzii de întârziere sau, după caz, a penalității; i) rezoluțiunea sau modificarea contractului; j) neaplicarea de către instanța de judecată a actului ce contravine legii emis de o autoritate publică; k) alte căi prevăzute de lege.

(2) Metodele de apărare prevăzute la alin. (1) pot fi invocate dacă sunt întrunite condițiile stabilite de lege și, după caz, de actul juridic pentru aplicarea acestora.

Prin prisma acestor norme hotărârea din 08 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru nu generează dreptul de a cere creditorului radierea din datele sale contabile a unei datorii nestinse în modul stabilit de lege.

Cu atât mai mult, prin hotărârea din 08 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru Direcția generală transport public și căi de comunicație a Consiliului municipal Chișinău nu a fost obligată să întreprindă careva acțiuni.

Instanțele ierarhic inferioare greșit au concluzionat că suma debitoare, respinsă prin hotărârea din 08 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca prescrisă, a fost impusă spre achitare de către Direcția generală transport public și căi de comunicație a Consiliului municipal Chișinău.

Mai mult, instanțele greșit au concluzionat că răspunsul Direcției generale transport public și căi de comunicație a Consiliului municipal Chișinău nr. 04-2-483 din 04 martie 2020 ar constitui un act juridic, care poate fi contestat separat.

Prin răspunsul nr. 04-2-483 din 04 martie 2020 Direcția generală transport public și căi de comunicație a Consiliului municipal Chișinău a informat ÎI „Rotari-Xenia” că nu renunță la dreptul său subiectiv și că instanțele prin respingerea acțiunii de încasare forțată a datoriei nu au negat existența datoriei.

În conformitate cu art. 308 din Codul civil act juridic civil este manifestarea de către persoane fizice și juridice a voinței îndreptate spre nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice civile.

Unul din elementele definitorii ale actului juridic civil este manifestarea de voință. Având drept scop crearea, modificarea ori stingerea unor raporturi cu alte

persoane, voința autorului actului juridic civil trebuie să fie exercitată. Eficacitatea acestei voințe depinde de posibilitatea altor persoane de a lua cunoștință cu ea.

Manifestarea de voință trebuie să fie îndreptată spre producerea efectelor juridice: nașterea, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile.

Prin urmare, răspunsul nr. 04-2-483 din 04 martie 2020 nu reprezintă un act juridic civil, prin care obligă o persoană juridică la careva acțiuni, dar reprezintă o opinie a Direcției generale transport public și căi de comunicație a Consiliului mun. Chișinău asupra sumei debitoare aflată în evidența sa contabilă.

Colegiul lărgit reține că calificarea datoriei ca fiind prescrisă nu înseamnă că datoria dispăre, pur și simplu în aceste condiții legea nu acordă creditorului protecția judiciară.

Direcția generală transport public și căi de comunicație prin răspunsul nr. 04-2-483 din 04 martie 2020 său către ÎI „Rotari-Xenia” nu a cerut debitorului să achite datoria în mod silit, neavând în acest sens nici un mecanism juridic.

În conformitate cu art. 406 alin. (1) din Codul civil după expirarea termenului de prescripție extinctivă, debitorul poate refuza executarea obligației.

(2) Executarea benevolă a obligației după expirarea termenului de prescripție extinctivă nu constituie un act lipsit de temei juridic.

În speță este evident că răspunsul nr. 04-2-483 din 04 martie 2020 expediat de către Direcția generală transport public și căi de comunicație debitorului ÎI „Rotari-Xenia” nu este act juridic civil, prin care obligă persoana juridică la anumite acțiuni.

În urma celor relatate Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție concluzionează că pretențiile ÎI „Rotari-Xenia” cu privire la obligarea Direcției generale transport public și căi de comunicație de a exclude suma de 83 485,80 lei cu titlu de datorie solicitată de la ÎI „Rotari-Xenia” și anularea răspunsului nr. 04-2-483 din 04 martie 2020 sunt neîntemeiate și urmează a fi respinse. Existența în contabilitatea pârâtei a informației privind datoria debitoare nu aduce atingere drepturilor reclamantei, ori ÎI „Rotari-Xenia” nu a prezentat în acest sens nici o probă.

Pornind de la prevederile legale enunțate și premisele abordate în speță, instanța de recurs consideră că instanțele judecătorești inferioare, interpretând eronat legea, greșit au concluzionat asupra obligării Direcției generale transport public și căi de comunicație de a exclude datoria de 83 485,80 lei și anularea răspunsului nr. 04-2-483 din 04 martie 2020, iar prin urmare, pretențiile ÎI „Rotari-Xenia”, fiind neîntemeiate, urmează a fi respinse.

Mai mult, la situația 01 ianuarie 2019 ÎI „Rotari-Xenia”, conform actului de verificare, avea o datorie naturală de 75 392,60 lei pe când instanțele au obligat Direcția generală transport public și căi de comunicație a Consiliului municipal Chișinău de a exclude datoria de 83 485,80 lei.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Direcția generală transport public și căi de comunicație, a casa integral decizia din 12 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău și în parte hotărârea din 11 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, și anume, în partea obligării Direcției generale transport public și căi de comunicație de a exclude suma de 83 485,80 lei cu titlu de datorie solicitată de la ÎI „Rotari-Xenia”, anularea

răspunsului nr. 04-2-483 din 04 martie 2020, încasarea de la Direcția generală transport public și căi de comunicație în beneficiul statului a taxei de stat în mărime de 200 lei, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri, prin care a respinge pretențiile cu privire la obligarea Direcției generale transport public și căi de comunicație de a exclude suma de 83 485,80 lei cu titlu de datorie solicitată de la ÎI „Rotari-Xenia”, anularea răspunsului nr. 04-2-483 din 04 martie 2020.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide :

Se admite recursul declarat de către Direcția Generală transport public și căi de comunicație a Consiliului municipal Chișinău.

Se casează integral decizia din 12 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău și în parte hotărârea din 11 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, emise în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Individuală „Rotari-Xenia” împotriva Direcției generale transport public și căi de comunicație a Consiliului municipal Chișinău cu privire la excluderea sumei și anularea răspunsului, și anume, în partea în care s-a dispus obligarea Direcției generale transport public și căi de comunicație de a exclude suma de 83 485,80 lei cu titlu de datorie solicitată de la ÎI „Rotari-Xenia”, anularea răspunsului Direcției generale transport public și căi de comunicație nr. 04-2-483 din 04 martie 2020, încasarea de la Direcția generală transport public și căi de comunicație în beneficiul statului a taxei de stat în mărime de 200 lei și în această parte se emite o hotărâre nouă.

Se resping pretențiile Întreprinderii Individuale „Rotari-Xenia” cu privire la obligarea Direcției generale transport public și căi de comunicație a Consiliului municipal Chișinău de a exclude suma de 83 485,80 lei cu titlu de datorie solicitată de la ÎI „Rotari-Xenia”, anularea răspunsului Direcției generale transport public și căi de comunicație a Consiliului municipal Chișinău nr. 04-2-483 din 04 martie 2020.

În rest, hotărârea din 11 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, se menține.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Victor Burduh

Maria Ghervas